

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
LAJ — JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
In șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
:: :: înveială :: ::

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Unirea

Fișe bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Montecassino

Introdusă prin o minunată scrisoare papală — plină de cele mai elogioase cuvinte la adresa ordinului —, aniversara de patrusprezece ori centenară a întemeierii (529) celui mai vechiu ordin călugăresc din Apus, a Benedictinilor, s'a deschis, oficial, Sâmbăta trecută prin Cardinalul-secretar de stat Pietro Gasparri, care a participat la serbările dela Montecassino în calitate de trimis special al Sfântului Fărinte al Romei.

A fost, după împăcarea Sfântului Scaun cu Quirinalul, întâiul prilej, când un delegat papal a îndeplinit o misiune oficială pe teritoriul statului italian și astfel pentru întâia dată s'a pus în aplicare întreg ceremonialul care va însoți de acum înainte orice misiune similară. Cardinalul-legendar a plecat, cu un tren special, din gara centrală a Romei, unde autoritățile civile și militare, asistate de o companie de onoare cu fanfară, i-au dat toate onorurile cuvenite trimisului unui Suveran. Cu aceleași onoruri a fost primit și la abația-mamă din Montecassino.

Serbările înseși se urmează acum o săptămână încheiată, în mijlocul unei imense însuflețiri a populației, care aleargă cu miile și secile de mii la acest îndrăgît loc de pelerinaj, unde se pot lucra și indulgențele anului jubilar. În cursul anului se vor mai ținea însă și alte serii de solemnități din cele mai mărețe, dintre cari amintim un sinod diecezan și un congres euharistic. Organizate cu multă înțelegere din partea abatelui don Gregorio Diamare, aceste serbări vor atrage desigur și pe peregrinii altor țări la Montecassino.

Și în adevăr, leagănul acesta al ordinului benedictin este un mare sanctuar internațional, care interesează istoria întregii omenimi. Călugării ieșiți din acest cuib de pietate și știință, au răspândit cultura creștină, aproape un mileniu și jumătate, în toate țările Europei. Italia, Franța, Anglia, Spania și Germania, în deosebi, au beneficiat în foarte mare măsură de puterea civilizatoare a ordinului fiilor sf. Benedict de Nursia, ale căror merite sunt conștate în foarte multe documente papale, dar au fost recunoscute și de oameni ca Ozanam, Montalambert, Neumann, Gregorovius, Gladstone și alții, alături chiar de faimosul Renan, care n'a putut să suprimă din opera sa o întreagă serie de accente reverențioase față de acest sanctuar din Montecassino.

Ca și din prilejul serbărilor franciscane, jubileul benedictin va fi reliefat și prin serbări de ordin civil, pentru cari s'a constituit un mare comitet național, în frunte cu însuși șeful guvernului, ducele Mussolini. Scriitori din cei mai de seamă vor scoate un mare volum omagial, în care se va pune în deplină lumină importanța monahismului cassinez pentru civilizația europeană. La Montecassino se va inaugura apoi o expoziție istorică a ordinului și alta a muncii și civilizației italiene.

Iar peste toate va plana, permanent, marele eveniment al împăcării solemne dintre Vatican și Italia atâtor nădejdi de mai bine.

Patrie și umanitate

Creștinismul catolic — o adevărată pavază și pentru una și pentru cealaltă

de A. C. ALBINUS

Nu de mult, poate pentru a întuneca însemnătatea acordului dintre Vatican și Quirinal vrăjmașii catolicismului au lansat, prin presă, știrea fantezistă, că între papa și Germania s'ar fi produs o înțelegere, conform căreia țările neo-latine și partea sudică a Germaniei s'ar fi lăsat în sfera de influență a catolicismului, iar Nordul și Estul Europei în stăpânirea internațională iudeo-francmasonice.

Atât de absurdă este această știre, încât nici nu s'a simțit nevoia de a fi desmințită. Căci cine va fi atât de naiv să creadă, că va lipsi catolicismul dela datoria impusă de întemeietorul său? că vicarul lui Hristos va împărți stăpânirea lumii cu slugile lui Antichrist? că papa va refuza ascultarea cuvântului dumnezeesc, care i-a poruncit în mod categoric să învețe și să botexe toate neamurile pământului?

Zvonul acesta, de fapt, este una din nemăratele calomnii ce s'au răspândit în cursul vremurilor contra creștinismului. Calomniat a fost Mântuitorul; calomniată este și biserica sa. Prigonit și crucificat a fost Isus; prigonită și crucificată este și biserica sa. Și, cât de nedrepti au fost todeauna dușmanii creștinismului!

Atât de mare era dragostea primilor creștini, încât cei bogați își vindeau averile și prețul îl puneau la picioarele apostolilor, înfăptuind în acest chip comunismul ideal; și totuși creștinii cei dintâi erau învinuiți de odiul neamului omenesc. — Ostașii creștini erau cei mai supuși și cei mai vajnici apărători ai patriei; și totuși au fost acuzați ca dușmani ai statului. — Adepții lui Hristos erau cucernici și temători de Dumnezeu; și li-se arunca în față cuvântul de hulă: ateii. — Popoarele barbare, așezate pe ruinele imperiului roman, au găsit în călugării creștini părinți și educatori; au învățat dela ei agricultura și meșteșugurile; călugării munciau deavalma cu lucrătorii; și totuși creștinismul a fost învinuit de exploatarea claselor de jos. — În marea criză socială din evul mediu, biserica a mobilizat sute de mii de călugări cerșetori cari, cu pilda lor de sărăcie voluntară, au înmuiat inimile bogaților și au mângâiat pe cei oropsiți, mântuind societatea omenească de catastrofă și de reîntoarcerea barbariei; și totuși catolicismul e timbrat ca reacționar. — Cele mai înalte instituții de știință și cultură, universitățile, sunt creațiunea bisericii medievale; nu este ram de știință, care să nu fie inițiat sau dezvoltat de clerici; de ce, dar, se batjocorește biserica cu calificative de retrogradă,

dușmană a științelor? — În cursul vremilor, n'a fost suferință și nevoie omenească, pentru care catolicismul să nu fi găsit leac și alinare; ea a desființat sclavajul, ea a întemeiat spitale, case pentru bătrâni și streini, ea a luat sub aripile sale ocrotitoare pe copiii expuși, pe ființele căzute și pe toți nenorociții. Cum de e învinuit, așadar, catolicismul de antiumanitarism? Pentruca să se adeverească cuvântul: „De m'au prigonit pe mine, și pe voi vă vor prigoni“.

Cele mai grele și cele mai des repetate acuze aduse bisericii lui Hristos, sunt aceste două: învinuirea de antipatriotism și cea de antiumanitarism. Cea dintâi acuză ne-o aruncă în față șovinistii, stăpâniți de un patriotism strâmt și intolerant. — Ești catolic, zic dâșii, aceasta înseamnă că ești internațional. Nouă însă ne trebuie o religie națională, fără legături cu centre religioase streine. Catolicismul este antinațional și antipatriotic. A doua acuză ne-o aduce socialdemocrația internațională și comunismul roșu, cari găsesc în catolicism cea mai serioasă piedecă a expansiunii lor. — Ești catolic, zic ei, va să zică ești dușmanul progresului, vrăjmașul claselor oropsite, reacționar, potrivnic al umanității.

Se pare, că suntem așezați într'un cerc vicios: dacă ești patriot și iubitor de neam, nu poți să fii decât dușman al celorlalte popoare; dacă ești însuflețit de dragoste față de omenime, nu poți să-ți iubești patria. Să fie de fapt așa? Intre patrie și umanitate, să fie oare o împotrivire neîmpăcată? Da, între patriotismul fals și șovinist, și între umanitate nu se poate face o apropiere, precum nici între internaționalismul întemeiat pe ura de clasă, și între patriotismul adevărat. Intre adevăratul patriotism, însă, și între umanitarismul nefalsificat nu este și nici nu poate să existe vr'o contrarietate; doar amândouă se întemeiază pe același sentiment divin, dragostea. Iar dragostea bine ordonată începe dela sine însuși, și se propagă mai vie și mai caldă față de cei mai de aproape, rude și prieteni, cei de o limbă și de o lege; dar niciodată nu se poate transforma în ură, față de nici un individ sau popor, fie acela cât de depărtat de noi, prin distanță, prin obiceiuri, ori limbă.

Ca totdeauna, și în privința aceasta să imităm pilda lui Isus. Mântuitorul împărția sentimentele curate de patriotism ale conaționaliilor săi. La fel cu apostolii cari, din muntele Maslinilor, priviau cu nesfârșită dragoste templul cu acoperișul de lame de aur ce scânteiau la soare și ziceau cu mândrie: „In-

vătătorule, vezi ce pietri și ce zidire!*, s'a înduioșat și Isus, și, prevăzând pustiirea lui, a plâns. Cât de profunde sentimente de patriotism ascund, apoi, cunoscutele cuvinte de muștrare ale Domnului: „Ierusalime, Ierusalime...!” Dar patriotismul lui Isus n'a fost strâmt, nici agresiv. Doar mesianismul său n'a fost mesianismul național al fariseilor și cărturarilor. Căci întru dânsul trebuia să se binecuvinteze toate popoarele pământului; și jertfa avea să se aducă în tot locul, dela răsăritul soarelui și până la apusurile lui. Așadar, dânsul nu se lasă stăpânit de prejudecățile Iudeilor. În drumul său dela Ierusalim spre Galileea, nu încunjură Samaria. La fântâna lui Iacob, vorbește blând cu femeia din Sichem, îi făgăduiește apa vie a darului dumnezeesc, intră în cetate și stă acolo două zile, predicând mântuirea și Samarinenilor, dușmăniți atât de mult de Iudei. Crucificat, Isus își întinde larg brațele, pentru a cuprinde în inima sa sângerândă pe toate neamurile lumii. Și, în sfârșit, când se desparte de apostoli, le poruncește să răspândească evanghelia la toată făptura, începând din Ierusalim și până la marginile pământului.

Iar atunci, când iudeo-creștinii, neînțelegând această universalitate a creștinismului, au atacat pe sfântul Petru din pricina botezării păgânului Corneliu, Domnul îl scoate pe capul bisericii din Ierusalim și Palestina, și îi conduce pașii la Roma, unde, ca într'un nou Babilon, se vorbeau toate limbile și se adorau toți zeii pământului. Aci și-a așezat el, din rânduiala lui Dumnezeu, scaunul, de unde trebuia să conducă la Hristos toate popoarele pământului.

Călăuzită de aceste principii luminoase, biserica lui Hristos a creștinat neamurile, dar nu le-a știrbit obiceiurile naționale; dimpotrivă, în nenumărate cazuri, le-a ferit de desnaționalizare. Cât privește biserica noastră unită cu Roma, suntem mândri, că, după părerea tuturor, redeşeptarea noastră națională se datorește acestei biserici.

De altă parte, pe aceste popoare creștinate biserica nu le-a îngărdit între hotarele țerilor respective, ci s'a năzuit să le adune și

să le înfrățească în dragostea creștinească. Cu toate defectele inerente oricărei instituții omenești, marea republică creștină din evul mediu, cu cei doi șefi ai săi, papa și împăratul, a fost una din cele mai frumoase instituții din istoria lumii.

*

Azi după atâtea poticniri și rătăcirii, omenirea pare că a apucat din nou căile mântuitoare ale creștinătății. Țări conduse de guverne social-creștine, împăcarea Italiei cu vicarul lui Hristos, legea congregațiilor religioase în Franța, reîntegrarea educației religioase în țara noastră, sunt tot atâtea semne de cumințire a popoarelor. Spiritul creștinesc de pace și dragoste frățească câștigă tot mai multe inimi. Tot mai mult se apropie timpul, când Hristos, regele, va stăpâni popoarele lumii.

Și noi? Dorim noi aceste timpuri? Firește că le dorim! Dar să nu ne mulțumim cu oftări și dorințe. Aceste vremi trebuie pregătite. Să umplem, deci, bisericile și să le facem să răsune de rugăciunile și cântările noastre. Să asaltăm altarele, cerând hrana sufletelor noastre, sfânta euharistie.

Să facem să merităm într'adevăr cuvintele măgulitoare, adresate de d. Iorga unui academician ieșit din poporul nostru unit cu Roma. Să fie biserica noastră de fapt biserică. Și școala noastră, la fel biserică. Și și familia, la noi, să fie tot ca o biserică.

Atunci va putea să se înșire biserica și neamul nostru în rândul popoarelor, care slăvesc în Hristos pe împăratul și stăpânul omenimei.

Din programul serbărilor unirii. Reducându-se considerabil suma ce va fi afectată pentru cheltuelile serbărilor unirii, acestea au fost reduse, într'un recent consiliu de miniștri, la numai două zile: cea de 10 Maiu pentru București și cea de 20 Maiu pentru Alba-Iulia.

In capitală s'a fixat pentru ziua serbărilor următorul program: Te-Deum la patriarhie; o ședință festivă a Corpurilor legiuitoare, la care va lua parte familia regală, regența și întreg Corpul diplomatic; defilarea trupelor pe șoseaua Jianu. După amiază deschiderea so-

lemnă a expozițiilor de artă și cusături, m. Cercul militar, și de veche artă românească. Parcul Carol; match de football pe terenul ONEF (România—Iugoslavia); reprezentație gală la Teatrul Național (poemul dramatic al Tiberiu Brediceanu).

În aceeași zi se vor ține în toată țară Te-deumuri în prezența autorităților locale, cărora le vor urma, în localitățile cu garsoane, defilări militare. După amiază vor avea loc serbări școlare. Tot în această zi se sădi în toate localitățile câte un stejar de unirii, a cărui întreținere va fi dată în grija comitetelor școlare.

La Alba Iulia se va ține praznicul două zi de Rusalii, Luni, după următorul program: Sosirea familiei regale și a regenței Te-Deum în biserica încoronării, după care urma defilarea unităților luate în program anume: cortegiul etnografic, studențimea universitară cu drapele de pe vremea memorandului, delegații foștilor luptători în războiul întregirii, junii din Brașov, arcașii din Bucovina, foștii ofițeri din armata moldovenească a Basarabiei de înainte de unire, corpul voințarilor, poporul român din America.

La amiază se va servi mulțimei un masă ospăț, iar după aceea vor urma serbări populare, cu cari se va încheia programul zilei.

Seara oaspeții se vor întoarce în capitală.

După reconciliere

— Dela corespondentul nostru din Italia —

(em.) De două luni încoace se petrec în Italia și mai ales în Roma, zilnic evenimente interesante, cari arată că de mult a dorit poporul italian pacea cu biserica. Oameni și grupări, aparținând tuturor claselor sociale, au scapă nici o ocaziune de-a putea preamăna împăcarea și pe Papa, pe Rege și pe Mussolini.

În zilele acestea, Piu al XI-lea a primit în audiență pe reprezentanții miilor de catolici din orașele Milano, Geneva și Trento, ca de mult își propuseră să săvârșească o seamă de fapte bune (rugăciuni, cuminecări, elemosine ș. a.) pentru a primi daruri dela Dun-

Folța „Unirii“

Gânduri mereu actuale

— Căutăm o concepție despre lume*) —

de Ottocar Prohászka

I

Pentru a vedea lumea trebuie să avem ochi; dar pentru a putea avea o icoană fidelă despre lume, adecă pentru a înțelege lumea, precum și locul nostru în lume, trebuie să avem ochii, cari au proprietățile celei mai fine șlefuite lentile.

Ochi buni, lentilă bună, icoană fidelă, concepție corectă despre lume! Fără aceasta nu poate exista om, în adevăratul înțeles al cuvântului. Acest lucru îl spune și Goethe în cuvintele:

Dich im Unendlichen zu finden
Musst unterscheiden und verbinden.

Ca să-ți descoperi locul tău și rostul în univers, trebuie să-l examinezi în părțile sale constitutive, și apoi să-l reconstituești din nou. Numai atunci ne vom descoperi pe noi înșine, când vom privi bine lucrurile și când le vom înțelege. Și într'adevăr, ce poate fi de o mai mare importanță pentru noi, decât ca să ne cunoaștem pe noi înșine.

*) Dăm aici, în traducerea părintelui Ioan Rinea din Hârseni, capitolul al doilea din opera celebră: »A dalmat vildgnénet«, care a ridicat pe autorul ei dintr'odată între cei mai de seamă scriitori al Ungariei. N. R.

Ce rost are viața, dacă omul nu se cunoaște pe sine însuși; dacă privind în oceanul existenței, nu-și descoperă acolo fața sa; dacă la strigătul și la chemarea sa adresată lumii și universului, vocea lui se stinge fără ehou, neprimind nici un răspuns la întrebările lui chinuitoare.

Și totuși ce idee bizară și oarecum stranie e aceea, că noi trebuie să ne căutăm pe noi înșine?!

Da, e ciudată și isbitoare ideea, dar în aceeași vreme e adâncă ca existența, sublimă ca idealul, atrăgătoare ca bucuria și fericirea. Problema aceasta trebuie s'o rezolvim înaintea oricărei alteia, căci dacă nu reușim să ne regăsim pe noi înșine, dacă nu ne cunoaștem locul în univers și căile în cursul vieții, viața își pierde sensul său rațional, ea n'are nici un merit și nici un preț.

Or, putem avea ceva noi cari nu suntem stăpâni pe destinul nostru? Și, preste tot, putem noi oare exista, dacă nu ne-am descoperit pe noi înșine?

Iar ca să ne descoperim pe noi înșine, trebuie să ne coborim în lume și apoi să ne reîntărcem iar în noi înșine. Trebuie să analizăm mulțimea așa de variată și de infinită a lucrurilor, complexul așa de colorat al lumii, lupta nesfârșită ce o dă sentimentul și rațiunea și apoi trebuie să le închiegăm din nou în noi înșine într'o lume unitară și armonioasă. Dacă ne-a reușit aceasta, ne-am descoperit pe noi

înșine. Așadar, cine e capabil a concepe sine imensul univers, existența și viața într'unitate armonioasă; cine reușește a contopi într'un acord deplin viața cu laturile ei de un bră și de lumină, iar milioanele ei de nimicuri într'un mozaic, a cărui contemplare să-i procure pace și fericire; cine a isbutit să transforme foarfe în sine lumea într'o grădină înflorită într'un cadru de mărgean al sufletului său, într'un templu al adorațiunii, al nădejzii de mult bine, și într'un liman inverzit al dorințelor sale, — acela a reușit să traducă în faptă sfatul lui Goethe:

Dich im Unendlichen zu finden
Musst unterscheiden und verbinden.

Un astfel de om e centrul creațiunii, inima lui e inima creațiunii, iar sufletul lui e oglinda vieții. Inima lui simte pulsul vieții tuturor creațiilor, iar în sufletul lui se reflectează icoana unitară, senină și plină de armonie a întregului univers. Într'o astfel de icoană lumina și umbra, pacea adâncă și gravitatea solemnă se revărsă la fel, ca într'un peisaj alpin în plină lumină.

Sunt unele suflete fericite și armonioase cari, asemenea celor mai bune oglinzi de Venetia, redau icoana armonioasă a lumii, cari ne desfătează privirea. Le-aș putea numi suflete obiective. Contemplarea și priveștierea vieții le umple de mulțumire, iar farmecul li miilor, culorilor și al formelor le copleșește și le imbată cu cele mai vii emoții. Acestea sunt

nezeu, darurile păcii între stat și biserică. Papa a manifestat multă bunăvoință față de acești reprezentanți și i-a rugat stăruitor să continue a se ruga pentru religie, biserică și patrie.

Inspiratorii și propagatorii acestei cruciate de rugăciuni își făcuseră de ani un steag alb, având pe-o parte un ram de oliv, iar pe cealaltă un motto, prin care se imploră pacea. Acest steag a fost predat spre păstrare, în ziua Crăciunului anului 1919, Monsignorului Endrici, episcopul din Trento. Inițiatorii au fost promisi, că în momentul când li-se va împlini votul, vor depune acest steag în Basilica Santa Maria Maggiore, în cripta care păstrează relicviile Leagănilor sfânt. Făcându-se acum împăcarea, steagul a fost adus la Roma și a fost predat destinației.

Un episod foarte mișcător s'a întâmplat la Roma, în ziua în care s'au început lucrările pentru *șidirea gării din Statul Vatican*. Trebuie să se construiască un pod care va împreuna gara San Pietro de pe teritoriul italian cu gara vaticană așezată pe teritoriul pontificiu. Lucrările au început pe teritoriul italian din partea unei echipe de lucrători ai Ministerului Lucrărilor Publice. Muncitorul care avea să dea prima lovitură de târnăcop pentru scobirea pământului a cerut voie conducătorilor să se pună în genunchi. Obținând această permisiune s'au pus în genunchi, și-a făcut semnul sfintei cruci și a rămas câteva timp în profundă reculegere. Mai mulți tovarăși de muncă au imitat gestul pînă al acestui muncitor, care zicându-și rugăciunea, a dat prima lovitură. Gestul acesta arată că, încheierea păcii religioase a trezit un entuziasm și în sinul clasei de muncitori.

În această ordine de idei intră și *peleringajul alor vre-o 25,000 soldați Alpieni*, la biserica sf. Petru. Acești vechi luptători au asistat, însoțiți de capelanii lor, la liturgia din San Pietro, și cei mai mulți dintre ei s'au împărtășit. Apoi, din piață au salutat pe Pontifice, care arătându-se la fereastră, i-a binecuvântat. Bucuria acestor soldați a fost de nedescris: cântau, fluturau batistele și strigau să trăiască Papa alpin. Se știe anume, că sf. Părinte a fost în trecut un mare iubitor al excursiunilor în munți.

suflete de artiști, mai degrabă pictori decât poeți, cari înțeleg limbajul culorilor, acestea sunt acelea suflete simțitoare și delicate, al căror limbaj reflectează armonia tuturor lucrurilor. A trăi e o plăcere pentru oamenii aceștia. Individualitatea lor caută să pătrundă taina universului și caută să cunoască viața. A cunoaște înseamnă a pipăi, a experimenta, a forma; a cunoaște lumea e a găsi viața în ea. În sufletele acestea se formează o lume, în care palpita viața; sufletele acestea scaldă și cufundă lumea în vraja și lumina vieții lor proprii, iar optimismul spiritului lor poleiește și înveșmăntează totul în aur. În ei trăiește universul întreg, căci ei revarsă asupra lui căldura și bucuria vieții lor.

Sunt apoi alte suflete, asemenea lentilelor concave și convexe. Acestea ne dau o icoană grotescă despre lume. Lentilele acestea, din cauza structurii lor, desfigurează chiar și operele de artă, cari apar rânjind parcă și ele de diformitatea lor. În atari suflete lumea își pierde lumina, armonia, forma, și se nimicește. Sufletele acestea sunt așa de nenorocite, încât n'au nici un respect față de nimic, slutesc și batjocoresc tot ce e mai frumos și nobil. Totul suferă, tremură și înspăimântă în acestea; cosmosul e crucificat. De vină însă nu e lumea, ei sufletele acestea, cari prind rău și reflectează și mai rău imaginea ei. Falsifică deci artistul, el proiectează din sine în afară disarmonia și întunerecul sufletului său, care în-

Până acum două luni, Papa primea în audiență soldați din toate națiunile, cum și primise, în ultima vreme, soldați englezi, spanioli, americani și irlandezi. Numai soldații italieni nu puteau intra în Vasican în uniformă militară, fiind siliți să se prezinte la Papa în particular, îmbrăcându-se civili și scoțând decorațiile italiene. Astăzi, în urma păcii din Lateran, Italia poate fi binecuvântată din partea sf. Părinte; soldații italieni, drapelele italiene pot intra în Vatican ca și soldații și steagurile altor națiuni.

Iată de ce sunt atât de fericiți Italienii pentru împăcarea înfăptuită; au ajuns, în sfârșit, și ei în rândul acelor fii buni și iubiți ai Părintelui comun, cari se bucură de toate drepturile și prerogativele, pe cari știe să le acorde acesta.

In jurul concordatului din Iugoslavia. Agenția din publicitate „Ceps” din Praga publică în această chestiune următoarele amănunte vrednice de a fi reținute:

În ultimele zile se discută foarte mult în cercurile catolice și în presa lor din Iugoslavia despre legile referitoare la regularea poziției bisericii romano-catolice din țară și a raporturilor ei față de stat. Unele din proiectele în chestiune sunt destul de vechi, datând încă din timpul primului guvern iugoslav dinaintea cu 10 ani, când ministrul cultelor a fost condus de dr. Alaupovici, adică de aceeași persoană, care a condus ministrul cultelor până la lichidarea lui din prezent, în urma legii pentru reorganizarea administrației superioare a statului.

Guvernul lucrează în prezent la rezolvarea completă a chestiunilor confesionale și va trece în curând la legiferarea proiectului respectiv. Vaticanul ar dori foarte mult ca guvernul iugoslav să încheie concordatul încă înainte de realizarea noiei legi iugoslave a confesiunilor. Nuntial papal din Belgrad, Pellegrinetti, a conferit în câteva rânduri asupra acestei chestiuni cu reprezentatul ministerului de externe iugoslav, dr. Kumanudi, străduindu-se a-l înclina părerilor Vaticanului. Dacă guvernul iugoslav va încheia concordatul cu Vati-

chiagă raza de lumină în noapte, preface ochii de inger ai copilului în găuri sinistre, iar floarea o schimbă în cel mai veninos șarpe. Și câți falsificatori și pictori, caricaturisti de acest soi nu sunt în lume? Aceștia încă ne prezintă tablouri din lume, dar tablourile lor nu zâmbesc, ci rânjesc, ori au chiar o înfățișare de mumie. Acordul acestor tablouri se numește disarmonie, iar coloritul lor întunec.

Nu-i nici o mirare, că sufletele acestea, mistuite de mari pasiuni, strică și distrug totul în drumul lor, ori apoi rămân în umbra concepției negative a vieții, acuzând, insultând și judecând lumea, ca în fine să se desprețuiască chiar și pe sine.

Universitatea dela Vălenii de munte. Cursurile de vară ale universității populare „Nicolae Iorga” din Vălenii de munte se vor ține și anul acesta între 1 și 31 Iulie, iar conducerea lor va fi reluată de d. N. Iorga, personal. Inscrierile se fac de pe acum la „Liga Culturală”, bulevardul Schitu Măgureanu Nr. 1, București (1), unde se află instalat secretariatul cursurilor.

Anunț literar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: „Rugăm cu insistență pe toți cari nu s'au prenotat încă pentru cartea „Triumful papalității”, tradusă de Societatea noastră de lectură, să binevoiască a se prenota în termenul cel mai scurt, cel mai târziu până în 15 Maiu, când se face încheierea prenotărilor, pentru ca să putem începe cât mai în grabă tipărirea acestei cărți prețioase. — Societatea de lectură „Sf. Ioan Gurădeaur” a teologilor români gr.-cat. din Oradea.”

canul înainte de intrarea în vigoare a legii confesiunilor, Sf. Scaun va fi dispus să numească pe unul din episcopii iugoslavi, cardinal.

Guvernul iugoslav este dispus să reînnoiască tratativele în vederea concordatului, însă cu condițiunea ca aceste tratative să aibă loc la Belgrad, și nu la Roma. În fruntea delegației iugoslave ar fi numit fostul ministru al cultelor dr. Voislav Iancici, care a mai condus într'un rând tratativele cu Vaticanul.

Știri mărunte

Personale. La propunerea P. Ven. Con-sistor arhidiecezan, Ministerul cultelor a conferit medalia „Răsplata muncii pentru biserică” cl. I. următorilor preoți binemeritați: *Ioan Deas* paroh în Roșia, *Ștefan Lita*, paroh în Lunca, și *Basil Băcilă*, paroh în Lodroman.

În chestia concordatului. Gazetele din capitală anunță, în legătură cu o întrevedere recentă dintre Nuntial papal Mgr. A. Dolci și d. G. G. Mironescu, ministrul de externe, că această întrevedere s'a purtat asupra ratificării Concordatului cu Sf. Scaun. După informațiile acestor gazete toate chestiile prealabile, privind concordatul, au fost rezolvate, încât nu mai este acum nici o piedecă în calea ratificării. Proiectul a fost alcătuit la ministerul afacerilor străine și va fi votat, afirmative, încă în cursul actualei sesiuni parlamentare.

Din noul proiect al examenului de bacalaureat. Pentru completarea celor publicate apropos de această chestiune în numărul 15 al „Unirii”, mai încreștăm din noul proiect, depus Vinerea trecută pe biroul Senatului, următoarele amănunte: Pentru bacalaureat vor fi două sesiuni, una de vară între 23 Iunie și 10 Iulie, și una de toamnă între 15—30 Septembrie. Elevii cari au urmat un liceu cu altă limbă de predare decât limba română, vor putea depune examenul asupra materiei științifice (desemnată, an de an, de minister) și în limba de predare a liceului lor. În acest scop comisia va cuprinde și profesori, cari să poată examina în această limbă. La aprecierea rezultatului examinării, se va ținea seamă și de notele medii cu cari candidatul a promovat clasele superioare ale liceului. Candidații respinși de 5 ori la examenul de bacalaureat, nu mai au dreptul să se prezinte la acest examen.

Locale. Joi, la înălțarea Domnului, va predica în catedrală păr. *Ștefan Pop*, director al liceului de băieți, iar Dumineca viitoare, a sf. părinți dela Nicea, Mgr. *Ștefan Roșianu*, canonic mitropolitan.

— Luniă trecută s'a ținut *adunarea generală a băncii „Patria”*, al cărei bilanț, relevând că anul 1928 a fost sub raport financiar-economic „tot un an de greutate și de criză, ca și predecesorul său 1927”, asigură totuși acționarilor un dividend de 50 Lei, 10 la sută. Nemulțumită cu rezultatele întreprinderilor sale, făcute cu investiții deosebit de grele, conducerea băncii se arată satisfăcută de rezultatele părții strict bancare, indicând prin aceasta, probabil, drumul, pe care se gândește să îndrumeze destinele băncii, spre a o scoate din situația, evident, nu prea bună în care se găsește. În această nădejde și pentru a nu-i crea noi dificultăți, adunarea generală a primit și de astădată fără nici o observare încheierile consiliului de administrație, care a fost primenit acum cu două puteri nouă (Iacob Popa și Dr. I. Colter).

Ziua mamei. În ziua de 9 Mai se prăznuiește sărbătoarea numită „Ziua Mamei”, instituită de „Societatea ortodoxă a femeilor române” în înțelegere cu ministerul instrucțiunii publice. În dimineața acestei zile, se va sluji pentru mamele moarte un parastas la biserica Cușitul

de Argint (parcul Carol) și va urma o procesiune la cimitirul Belu din București. După amiază, se vor decerne premii elevilor reușiți la concursul pentru »Cultul Mamei«, aranjat pe întreaga țară. Se vor împărți cruciulițe și cărți.

Autonomia poștei. D. Virgil Madgearu, ministru ad-interim la comunicații, a numit de curând o comisiune, care urmează să studieze proiectul relativ la organizarea Poștelor. Se va acorda Poștei o autonomie cât mai largă. Cu începere de la 1 Iunie, autoritățile, comunitățile confesionale și societățile, cari se bucurau de expedierea gratuită a scrisorilor, nu vor mai avea acest drept. Se vor tipări timbre speciale pentru autorități. Gratuitatea va fi desființată deasemenea și în ceea ce privește convorbirile telefonice.

Problema recoltei din acest an. Într'un număr recent al ziarului »Argus« din București, d. C. Garoflid, cunoscutul economist și fostul ministru al agriculturii, se ocupă de problema recoltei din acest an, prezintă situația ei nu prea mângâitoare în următoarele: »Grâul a ieșit slab din iarnă, iar în părțile de răsărit ale Munteniei, în Dobrogea, în sudul Moldovei și Basarabiei, este pierdut în proporție de peste cincizeci de procente. Orzul de toamnă a pierit aproape în întregime. Semănatul orzului și ovăsului este întârziat cu o lună. Deși nu se poate prevedea recolta lor, este totuși probabil că din această cauză suprafața semănată va fi mai redusă decât în alți ani. Toată nădejdea o punem în porumb. Este sigur, că nu va rămâne pământ neșemănat. Grâul întors, lanurile neșemăntate cu orz vor fi puse cu porumb. Porumbul, însă, se recoltează toamna și se vinde abia primăvara. Și dacă punem în socoteală, că grâu pentru export nu vom avea, iar cantitățile exportabile de orz și ovăs vor fi reduse în proporție cu micșorarea întinderilor semăntate, problema echilibrului balanței comerciale devine foarte grea până la primăvară, când recolta porumbului poate fi exportată«.

† **Păr. Vasile Neamțiu**, preot în Miraslău (arhidieceză), asesor consistorial și fost protopop în eparhia Gherlei, s'a stins la 26 Aprilie c. în anul 76 al vieții și 49 al preoției sale cinstitute. Dl Emil Neamțiu, directorul penitenciarului din Aiud — căruia îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre — deplânge în adormitul pe iubitul său tată. — Odihnească în pace!

† **Păr. Teodor Bunea**, preot în Sâncraiu (arhidieceză), s'a stins la 19 Aprilie c. în anul 41 al vieții și 16 al preoției sale cinstitute. — Fie-i partea cu dreptii!

Intrunire colegială. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »Absolvenții liceului din Blaj, promoția 1918/19, precum și acela cari, începând clasa VI liceală în anul școlar 1916/17, nu au terminat regulat din cauza miliției, sunt rugați a-și comunica de urgență adresele, cu eventualele propuneri, în vederea întrunirii de 10 ani, dlui **Dr. Vasile Aftenie**, profesor la Academia teologică, Blaj«.

Telefonul „Unirii“

P. DSMartin. Chestia »voinicilor« dela noi, și a faptului dacă I. Preasfinția Sa p. arhiepiscop a avut, ori nu, ceva parte la această mișcare, a ajuns în discuția cercurilor parlamentare, făcându-se chiar interpelații pe această chestiune și astfel, deocamdată cel puțin, nu credem a fi oportunitate să mai discutăm acest lucru. Mai ales, că punctul nostru de vedere, în ambele chestiuni, s'a precizat foarte răspicat în numărul nostru din urmă.

»Cuvântul«. București. Fără să ne gândim a lua apărarea celui »prim dobitoc ajuns, printr'o aberație a naturii, să țină un condei în mână« — cum se numește în coloanele Dvoastră (din partea dlui N. I.) un corespondent, afirmative unit, al ziarului »Săptămâna« din părțile Năsăudului (pe care n'avem măcar onoarea de a-l cunoaște), credem că n'ar strica să amintim autorului acestui epitet, că totuși nu merge ca pentru cele ce se scriu, oriunde, din partea unui unit (care s'ar putea întâmpla, în definitiv, să fie chiar de altă confesiune) să se ceară numai decât »lămuriri« I. Preasfințitului dela

Blaj. Ori doară patriarhul țării poate fi făcut răspunzător pentru tot ce se scrie în materie religioasă, fie și de calendar, din partea oricărui ortodox?! Credem că nu, și suntem siguri că cel dintâiu care va admite aceasta, are să fie chiar d. N. I., care nu trebuia să se supere pe »toți uniții« pentru insultele ce par a i-se fi adus într'o gazetă »economică-culturală« din părțile Năsăudului. — Distingue tempora, et compone loca!

Dr. B. Cluj. Că în cele ce s'au publicat în legătură cu programul serbărilor dela Alba-Iulia nu se face nici o amintire de încadrarea potrivită a bisericii noastre, este foarte adevărat, dar nu putem crede că asta ar însemna o nouă ignorare a acestei biserici. Ca și cu prilejul încoronării, biserica noastră nu se va putea ruga lui Dumnezeu, mulțumind de astădată pentru binefacerile unirii, decât în propriul său lăcaș dumnezeesc și oricine își închipuie că lucrurile s'ar putea petrece și altfel, va încerca desiluzii amare. În chestii de acestea nu există transacții și greșelile foarte multe Hodoș-ul »Universului«, dacă crede, că — după ce »d. Iuliu Maniu, primul ministru al țării va fi și el lângă altar« — prelații bisericii noastre vor sluji, de astădată și ei alături de prelații ortodoxiei. Dar să sperăm, și avem motive să nutrim serios această speranță, că oamenii cu răspundere și cari ne cunosc, nici nu se gândesc la una ca asta.

M. Sibiu. Am citit și noi »crâmpeiele« dnei Sanda I. Mateiu din numărul dela 30 Aprilie c. a »Universului« și ați făcut foarte bine, că ați atras asupra lor atenția oficialității ortodoxe dela Dvoastră. Divorțul este în adevăr »o faptă de mari consecințe, poate de regrete, pentru o viață întreagă«, spune dna Sanda, și — adăugăm noi — totdeauna o adevărată crimă la adresa odraslelor nefericite ale unor părinți, cari nu înțeleg vorba sf. Pavel: Dragostea toate le rabdă... Dar, firește, nefericirile și mizeriile profund umane cauzate de divorț nu pot fi aranjate prin simpla eliminare a articolului 277 din codul civil, care oprește recăsătorirea celor divorțați. Pentru aceasta se cere ceva mai mult și anume: revenirea la legea atât de clară a evangheliei, că »ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despărță«. Până aici, se pare însă, că nici dna Sanda I. Mateiu nu poate să se ridice. Păcat!

Dr. D. Sărmaș. Cu suma de 200 Lei s'a aranjat abonamentul Dvoastră pe 1929.

R. Hârșeni. Chităm primirea abonamentului pe anul curent.

R. Crăcești. Confirmăm primirea sumei de Lei 200.

N. Lăpuș. Am primit abonamentul pe 1929.

Se caută cantor

Curatorul bisericii gr.-cat. din **Sântimbru**, protopopiatul Alba-Iulia, prin această serie concurs pentru ocuparea postului de cantor la acea biserică devenit vacant prin deces. Termenul de concurs este 2 Iunie 1929, până când cei interesați își vor înainta cererile provizute cu diplomă pe adresa: Oficiul parohial gr.-cat. Sântimbru p. Teiuș. Până la acest termen fiecare concurent se va prezenta în una din următoarele zile: 9 Mai, 12, 19, și 21 Mai, sau 2 Iunie a. c. pentru a cânta în biserică, când își vor putea înainta cererile personale. Pot concura și cei ce nu au diplomă, dacă sunt perfecți în arta cantului și tipicului, obligați fiind aceștia a merge la proximitatea curs cantoral spre a-și câștiga diploma.

Enolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Folosirea ailor 4 jugăre arători, clasa prima.
2. Eventualele venite după funcțiunile sacre.

Sântimbru, din ședința curatorului bisericii gr.-cat. ținută la 23 Aprilie 1929.

Liviu Dumitrescu, paroh

P. S. On. frați sunt rugați să avizeze pe cei interesați. (725) 1 - 2

Batoze Typul cel mai nou

Tractoare

Instalațiuni de moară

S. A. Română pentru Comerțiu de Mașini Agricole

Cluj, Str. Reg. Ferdinand Nr. 63

Reprezentanța generală pentru România a fabricii

Első Magyar Gazdasági Gépgyár BUDAPESTA

(927) 6 - 2

Tipografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj

Consistorul arh. de Alba-Iulia și Făgăraș

Nr. 2606—1929.

Licitație

pentru primul lot al clădirii școlii normale de fete și a școlii normale de fete și pentru împrejurimile cu zid de beton armat dela »Institutul Recunoștinții«

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de Marți, în 21 Maiu 1929 ora 9, se va ține licitație publică cu termen redus, cu ofertă închisă, în biroul administrației centrale capitulare din Blaj, pentru darea în întreprindere a construcției lotului prim din clădirea școlii normale de băieți din Blaj, a salei de gimnastică pentru liceul gr.-cat. de fete și școlii normale gr.-cat. de fete, precum și a împrejurimii cu zid de beton armat dela »Institutul recunoștinții« din Blaj.

Se pot prezenta oferte și pentru singurele grupe de lucrări, pentru mai multe grupe pentru toate grupele, ori pentru toate trei lucrările laolaltă.

Licitația se face pe serii de prețuri unitare

Caietele de sarcini, planurile și piesele contractului, necesare pentru întocmirea seriilor de prețuri se pot consulta la susnumita Administrație centrală capitulară, începând cu ziua de Marți 7 Maiu 1929, în fiecare zi de lucru între orele 10—12, de unde se pot obține formularele necesare pentru ofertă — cari formulare sunt obligatoare —, precum și condițiile speciale ale licitației.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 27 Aprilie 1929.

Dr. Vasile Suciu

arhiepiscop și mitropolit de Alba-Iulia și Făgăraș.

FLEGLER

Intreprindere de tapetărie și zugrăvire artistică

Cluj, str. I. Rațiu

Zugrav modern de odăi. Specialități de tapetărie, asortiment din cele mai bogate

Intreprinde renovări, în stil, de biserici, castele; vopsiri de edificii și mobile, precum și lustruiri de email.

Execută, pe răspundere, stăpîri de insecte.

Devize gratuite! — Comande din provincie se aranjează în condițiile cele mai favorabile

2—1

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 21—1